ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ΄. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 198

ΠΑΣΧΑ

Μετὰ τὸν Εὐαγγελισμόν, ἡ Ἀνάστασις. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασις Αὐτοῦ εἶνε οἱ δύο πόλοι, περὶ τοὺς ὁποίους περιστρέφεται ὁ ἄξων τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Οἰκονομίας, δι᾿ ἧς ἐτελεσιουργήθη ἡ σωτηρία τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ πρῶτος προϋποθέτει τὴν δευτέραν ὡς ἀπαραίτητον συμπλήρωμα καὶ ἐπιστέγασμα, καὶ ἡ δευτέρα θὰ ἦτο ἀδύνατος καὶ ἐστερημένη ἐννοίας ἄνευ τοῦ πρώτου. Διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ Ἀνάστασις, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔπρεπεν ὑπερφυῶς νὰ σαρκωθῇ, ὅμοιος δὲ ἡμῖν κατὰ σάρκα γενόμενος νὰ ἄρῃ τὸ βάρος τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων, νὰ σχίσῃ τὸ χειρόγραφον αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, νὰ καταλλάξῃ ἡμᾶς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ νὰ καταστήσῃ ἡμᾶς υἱοὺς τοῦ Πατρὸς καὶ κληρονόμους τῆς Θείας Βασιλείας. Ἐξ ἄλλου δὲ ἡ θεία ἐνανθρώπησις ἄνευ τῆς Ἀναστάσεως θὰ ἦτο ἐστερημένη τοῦ ἐχεγγύου τῆς πραγματώσεως τῆς σωτηρίας ἡμῶν· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πίστις ἡμῶν δὲν θὰ εἶχε τὴν στερεὰν καὶ ἀκλόνητον βάσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας νὰ στηριχθῇ, δὲν θὰ εἶχε περιεχόμενον. Τὸ εἶπε σαφέστατα ὁ ἀπ. Παῦλος: «εἰ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ἡμῶν» (Α΄ Κορ. ιε΄, 14). Διότι μόνον ἐν Χριστῷ ἐγηγερμένῳ ἐκ νεκρῶν

πειθόμεθα, ὅτι πράγματι ἠλευθερώθημεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ὅτι δὲν εἴμεθα προωρισμένοι εἰς ἀπώλειαν, ἀλλ᾽ εἰς ἀνάστασιν, καί, ἑπομένως, μόνον ἐν Χριστῷ ἀναστάντι ἀποκτῶμεν βάσιμον καὶ βεβαίαν ἐλπίδα εἰς ζωὴν μέλλουσαν· ἄλλως θὰ εἴμεθα «ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων» (19).

Καὶ ἑορτάσαντες τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸ μεσολαβῆσαν διάστημα παρέστημεν ἐν βαθυτάτῃ συγκινήσει εὐγνώμονες μάρτυρες τοῦ θείου ἐκείνου δράματος τῶν ἁγίων Αὐτοῦ Παθῶν, σήμερον δέ, παρὰ τὸν τάφον Αὐτοῦ εὐλαβῶς ἱστάμενοι, περίλυποι μὲν ἀναλογιζόμεθα τὰς τραγικὰς περιπετείας τοῦ ὑπὲρ ἡμῶν ἑκουσίως παθόντος, περιχαρεῖς δ᾽ ἀποκαραδοκοῦμεν τὸ χαρμόσυνον τῆς Ἀναστάσεως Εὐαγγέλιον.

Ἂς μὴ θεωρηθῇ βεβήλωσις τοῦ ὑψίστου τῶν μυστηρίων μία δειλή, ἀλλὰ δεδικαιολογημένη καὶ νόμιμος μεταφορὰ τῶν θρησκευτικῶν μας ἐννοιῶν εἰς τὴν ζωὴν τῆς φυλῆς μας. Διότι ἡ ἐθνική μας σταδιοδρομία ἐξειλίχθη ἐν ταῖς δέλτοις τῆς ἱστορίας κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε ἡ συνύφανσις τῆς θρησκευτικῆς μας ζωῆς πρὸς τὴν ἐθνικὴν νὰ πλάσῃ ἐν ἡμῖν τὸ ἔνστικτον τοῦ παραλληλισμοῦ ἀπ᾽ αὐτῶν τῶν πραγμάτων, ἔνστικτον, τὸ ὁποῖον ἀκόμη στερεώτερον ἀπεργάζεται τὸν σύνδεσμον τοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τὴν θρησκείαν του. Ἐδούλευσε καὶ τὸ ἔθνος μας, κατὰ Θεοῦ παραχώρησιν, δουλείαν μακρὰν καὶ δεινήν, καὶ μετὰ πολυπόνων αἰώνων παρέλευσιν ἤκουσε καὶ αὐτὸ τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Γένους μας. Διήνυσε καὶ αὐτὸ ἀνεκδιηγήτων παθημάτων περίοδον, προεπηλακίσθη ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἔπιεν ὁλόκληρον τὸ ποτήριον τῆς πικρίας μέχρι καὶ θανάτου. Ἀλλ᾽ ὁ ποικιλαχῶς ἐν αὐτῷ εὐδοκήσας Θεὸς ὄχι μόνον δὲν ἀφῆκε νὰ πειρασθῇ ὑπὲρ ὃ δύναται, ἀλλὰ καὶ ἐνιδὼν τὴν καρτερίαν ἐν τοῖς παθήμασι, τὴν πίστιν ἐν τοῖς διωγμοῖς, τὴν ἐλπίδα εἰς ἀνάστασιν, ἔδειξεν ἡμῖν τὸ μέγα Του ἔλεος καί, θαυμαστώσας αὐτὸ ἐπ᾽ ἐσχάτων τούτων τῶν χρόνων, παραμυθεῖ ἤδη ἡμᾶς διὰ τεκμηρίων πραγματώσεως τῶν ἐλπίδων μας. Διότι τίνα ἀξίαν θὰ εἶχε τὸ πρῶτον σάλπισμα τῆς ἐθνεγερσίας, ἐὰν ὡς ἐπιστέγασμά του δὲν εἶχε τὴν βεβαίαν ἐλπίδα τῆς τοῦ συνόλου Ἑλληνικοῦ ἀναστάσεως, τὴν ἀκράδαντον πίστιν εἰς τὴν συνολικὴν ἀποκατάστασιν τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς; Καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς ἱστάμενοι παρὰ τὸν τάφον, συνέχοντες τὴν πνοήν μας, κρατοῦντες τὰ δάκρυά μας, ἄνω ἔχοντες

τὰς καρδίας, προσδοκῶντες τὴν ἀνάστασιν ὁλοκλήρου τοῦ Γένους μας.

Μεθαύριον εἶνε τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ ἡ ἡμέρα. Εἴμεθα ἕτοιμοι ὅπως «λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει καὶ ἀλλήλους περιπτυξώμεθα» ἐπὶ τῷ ἁγίῳ Πάσχα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἴθε Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἐκ νεκρῶν ἀνιστάμενος νὰ συνεγείρῃ ἐν τάχει εἰς ἐλευθερίαν καὶ ἀποκατάστασιν καὶ τὸν ἔτι ἀλύτρωτον Ἑλληνισμόν, ὁλόκληρον δὲ τὸ Ἔθνος ἡμῶν, διττῶς διὰ τὴν διττὴν πανήγυριν λελαμπρυσμένον καὶ τὴν θρησκευτικὴν χαρὰν μετὰ τῆς ἐθνικῆς ἀγαλλιάσεως συγκιρνῶν, νὰ συνεορτάσῃ Πάσχα διπλῆς Ἀναστάσεως.

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Εἰς ἑκάστην ἀνάγνωσιν μοῦ κάμνει ζωηροτάτην τὴν ἐντύπωσιν ἡ πληροφορία, ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν κατὰ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας μεταξὺ τῆς Ἀναστάσεως καὶ τῆς Ἀναλήψεως Αὐτοῦ, κάθε φοράν, κατὰ τὴν ὁποίαν συνηντήθη μὲ τοὺς μαθητάς του, οἱ λόγοι του περιεστράφησαν εἰς τὰ ἀφορῶντα τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Τί ἔχομεν νὰ διδαχθῶμεν ἐκ τούτου; Ὅτι ἡ βασιλεία αὕτη πρέπει ν' ἀποτελῇ τὸ ἀντικείμενον τοῦ ὑπερτάτου ἐνδιαφέροντός μας, ὅτι ὀφείλομεν νὰ μελετῶμεν καὶ νὰ μανθάνωμεν τὰ κατ' αὐτήν, ὅτι ὑποχρεούμεθα ὄχι μόνον νὰ γνωρίζωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐφαρμόζωμεν τοὺς νόμους της, καὶ ὅτι ἡ ὑπερτάτη χάρις, τὴν ὁποίαν ἔχομεν νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὸν Θεόν, εἶνε τὸ νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ καταστῶμεν ἄξια καὶ γνήσια μέλη τῆς βασιλείας ταύτης.

Νὰ καταστῶμεν μετὰ θάνατον;

Ὄχι· νὰ καταστῶμεν ἀπὸ τοῦδε. Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ δὲν μᾶς τὸ λέγει καθαρά; Καὶ μαζῇ μὲ αὐτήν, καὶ ἡμεῖς τὸ ἐπαναλαμβάνομεν καὶ τὸ ζητοῦμεν καθ' ἑκάστην. Ἐκφωνοῦντες τί; «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς».

Ὑπάρχει λοιπὸν ἀρχέτυπος καὶ πρότυπος βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ. Ποῖα τὰ μέλη της; Ἀρχικῶς ὁ κόσμος τῶν πιστῶν ἀγγέ-

λων, ὅπου τὰ πάντα διέπονται ἀπὸ τὸν θεῖον νόμον καὶ τὴν θείαν ζωήν· καὶ κατόπιν ὁ κόσμος τῶν ἁγίων καὶ ἐκλεκτῶν ψυχῶν, ὅσοι κατὰ καιροὺς ἀπέρχονται ἐκ τῆς γῆς καὶ ἐξασφαλίζουν ὁριστικῶς καὶ ἀμεταθέτως πλέον τὴν ἕνωσίν των μὲ τὸν Θεόν.

Ἀλλ' ἡ ἕνωσις αὕτη δὲν θὰ γείνῃ ποτὲ ἐν οὐρανῷ, ἐὰν δὲν ἤρχισε καὶ δὲν ἐπροχώρησεν ἀρκετὰ ἤδη ἀπὸ τῆς ἐπιγείου ζωῆς μας. Διότι εἰς τὸν οὐρανὸν εἰσερχόμεθα, ὁποῖοι διεμορφώθημεν ἐπὶ τῆς γῆς· ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔχυσε τὸ αἷμά του καὶ ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν του, διὰ νὰ μᾶς ἀποσπάσῃ ἀπὸ τὴν δεσποτείαν τῶν ἐγκοσμίων· διὰ νὰ καταλύσῃ τὸ ἐν ἡμῖν κράτος τοῦ Σατανᾶ· διὰ νὰ διαμορφώσῃ ἐντός μας τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ· διὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ ἱκανοὺς εἰς συμμόρφωσιν τοῦ ὅλου βίου μας πρὸς τὸ θεῖον θέλημα· διὰ νὰ μᾶς καταστήσῃ μιμητὰς τῆς ζωῆς του καὶ φέρῃ εἰς τὴν ψυχήν μας τὴν πνοήν, τὴν εἰρήνην καὶ τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐνῷ, σταδιοδρόμοι ἀκόμη τῆς γῆς, καταβάλλομεν προσπαθείας καὶ ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς μας τελειοποιήσεως.

Ὀφείλω νὰ ἀνήκω διὰ τοῦ πνεύματός μου εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Πῶς θὰ τὸ κατορθώσω; Συμμορφώνων τὴν διανόησίν μου πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἀντλῶν ἀπ' αὐτῆς τὰς εὐγενεστάτας ἰδέας μου, τὰς τιμιωτάτας πεποιθήσεις μου, τὰ ὑψηλότατα ἰδανικά μου.

Ὀφείλω νὰ ἀνήκω διὰ τῆς καρδίας μου εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Πῶς θὰ τὸ ἐπιτύχω; Ἐὰν χρησιμοποιήσω καρποφόρως τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν μου, τὸ ἐν Χριστῷ βάπτισμά μου. Ἐὰν εἰς εἰλικρινῆ μετάνοιαν ἑνώσω καὶ εὐαγγελικὰ ἔργα μετανοίας. Ἐὰν καθαρίσω τὰ ἐσώτατα τῆς ἠθικῆς μου ὑποστάσεως ἀπὸ τὸν ρύπον τῆς ἁμαρτίας. Ἐὰν ἁγιάσω τὰ αἰσθήματά μου, τὰς ἐπιθυμίας μου, τὰς κλίσεις μου, τὰς ἀρεσκείας μου, τοὺς πόθους μου· ἐὰν ἀπαρνηθῶ ὅ,τι ἐν ἐμοὶ ἐγωιστικόν, αὐθαίρετον, ἀνταρτικόν, πεῖσμον, ἄτακτον, ἀπειθάρχητον, καὶ ἐγκαθιδρύσω ἀντ' αὐτοῦ ὡς νόμον τῆς θελήσεώς μου τὸ Θεῖον θέλημα, τὸν ἔρωτα τῶν ἐντολῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὀφείλω νὰ προσαρμόσω τὴν διαγωγὴν καὶ τὸν βίον μου πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Πῶς θὰ τὸ πράξω; Ἐὰν ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν ματαιότητα, τὴν πλεονεξίαν, τὴν φιλη-

δονίαν, τὴν ἀδικίαν· ἐὰν τηρήσω τὰς ἐντολὰς τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς ἁγνότητος, τῆς χρηστότητος, τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς σωφροσύνης· ἐὰν ἀποδείξω ἐμπράκτως τὴν ἀγάπην μου πρὸς τὸν πλησίον· ἐὰν δὲν πιστεύω μόνον εἰς τὸν Χριστόν, ἀλλὰ καὶ ὑπακούω εἰς αὐτόν· καὶ ἐὰν ἡ ὑπακοή μου αὕτη εἶνε ἑτοίμη, ἐν ἀνάγκῃ, νὰ προχωρήσῃ μέχρι καὶ παθημάτων καὶ ἀγώνων, χωρὶς νὰ ὑποσταλῇ καὶ δειλιάσῃ πρὸ αὐτοῦ τοῦ θανάτου καὶ πρὸ αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου.

Συμμόρφωσις μόνον πρὸς ἐξωτερικὰ παραγγέλματα τῆς θρησκείας εἶνε ἀνίκανος νὰ μᾶς εἰσαγάγῃ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς τὸ εἶπε καθαρά· δὲν ἀρκεῖ νὰ εἶνε καθαρὸν τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ ποτηρίου, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοῦ. Πηγαίνεις λοιπὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, κάμνεις τὸν σταυρόν σου, τιμᾷς τὰς ἁγίας εἰκόνας, κάμνεις γονυκλισίας καὶ τὰ τοιαῦτα; Καλῶς· ἀλλὰ προχώρησε καὶ εἰς τὰ ἄλλα, ἀπόδειξε ὅτι ἡ πίστις σου εἶνε ἀληθῶς καρποφόρος καὶ γνησία. Μαρτύρησε μὲ τὴν καθαρότητα καὶ τὴν εὐπρέπειαν τῆς γλώσσης σου, μὲ τὴν σεμνότητα τῆς διαγωγῆς σου, μὲ τὴν ἐπιείκειαν, τὴν μετριοπάθειαν, τὴν μακροθυμίαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν φιλαδελφίαν σου, ὅτι μαζῇ μὲ τὸ περίβλημα τῆς πίστεως κατέχεις καὶ τὴν οὐσίαν καὶ τὸν καρπὸν αὐτῆς. Καὶ τότε μόνον θέλεις φανερώσῃ ὅτι ἀληθῶς εἰσήγαγες ἐντός σου τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐφαρμόζεις αὐτὴν εἰς τὸν βίον σου καὶ κατέστης μέλος αὐτῆς γνήσιον καὶ τίμιον.

Ἐὰν ἡ μετάνοια, ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ καθαρότης τῆς καρδίας, ἡ ὑπομονή, ἡ πρᾳότης, ἡ ἐργασία τοῦ ἀγαθοῦ μᾶς φέρουν πρὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ὀφείλομεν προσέτι νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι μόνον διὰ διαρκοῦς ἐπαγρυπνήσεως καὶ προσοχῆς δυνάμεθα νὰ τηρηθῶμεν ἐν συναφείᾳ πρὸς τὴν βασιλείαν ταύτην. Διότι ἀφ' ἑνὸς ἀδυναμίαι μας καὶ πάθη μας, ἀφ' ἑτέρου πολλοὶ καὶ ποικίλοι πειρασμοὶ ἐκ τοῦ κόσμου, καὶ ἐξ ἄλλου ἡ ἐπιβουλὴ τοῦ Πονηροῦ, ὅστις μᾶς θέλει ὄργανα καὶ θύματα τῆς ἰδικῆς του τυραννίας, ἀποτελοῦν δι' ἡμᾶς καθημερινοὺς τρομεροὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦν νὰ μᾶς παρασύρουν ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν δουλείαν τοῦ ἀδυσωπήτου ἐχθροῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ὀφείλομεν ἀκόμη νὰ ἐννοήσωμεν, ὅτι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μᾶς ἀπαιτεῖ ὁλοκλήρους· ἤτοι μᾶς ὑποχρεώνει νὰ τὴν ὑπηρετῶμεν καὶ νὰ τὴν ἐφαρμόζωμεν ὄχι μόνον ὡς μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ὡς μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, καὶ ὄχι μόνον κατὰ τὰς ὥρας τῆς προσευχῆς καὶ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ μας, ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλας τὰς κοινωνικὰς συναφείας μας καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός μας. Χρεωστοῦμεν νὰ εἴμεθα χριστιανοὶ γνήσιοι εἰς πᾶσαν ὥραν, εἰς πάντα τόπον, εἰς πᾶσαν περίστασιν, καὶ οὐδέποτε μᾶς ἐπιτρέπεται, εἴτε χάριν κέρδους, εἴτε ἕνεκα φιλοδοξίας, εἴτε πρὸς διασκέδασιν, νὰ μολύνωμεν καὶ ὑποβιβάζωμεν τὸν ἑαυτόν μας ἀναξίως τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς σεμνότητος, τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ διατηρῶμεν πάντοτε ὡς κληρονόμοι καὶ κοινωνοὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὁμοῦ μὲ τὴν ὁποίαν θὰ μείνωμεν ἀθάνατοι εἰς τοὺς αἰῶνας, ἐνῷ αἱ βασιλεῖαι τοῦ κόσμου φθείρονται καὶ παρέρχονται, θὰ παρέλθῃ δὲ καὶ ὁ κόσμος αὐτός.

ΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Παγκόσμιον Συνέδριον, Πίστεως καὶ Τάξεως τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Πανιερότητα τὸν Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ Πρόεδρον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ΜΕΛΕΤΙΟΝ.

Χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ, τοῦ Πατρὸς ἡμῶν, καὶ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐπιτροπεία, ἡ ὁρισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας, ἵνα καλέσῃ ὅλας τὰς ἀνὰ τὸν κόσμον Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι ὁμολογοῦσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα, ὅπως ὁμοῦ προπαρασκευάσωσι καὶ διεξαγάγωσι Συνέδριον διὰ τὴν μελέτην τῶν πρὸς τὴν Πίστιν καὶ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ σχέσιν ἐχόντων ζητημάτων, συνίστησι τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι τούς: Σεβ. Κάρολον Πάλμερστων Ἄνδερσων, Ἐπίσκοπον Σικάγου, Σεβ. Μπόγιδ Βίνσεντ, Ἐπίσκοπον Νοτ. Ὀχάϊο, Σεβ. Ρέγκιναλδ Χέμπερ Βέλλερ, Ἐπίσκοπον Φόν-ντὺ-Λάκ, Αἰδεσ. Ἔδουαρδ Λάμπε Πάρσον, ἱερέα, καὶ Ἱερολ. Τάλμποτ Ρόγκερσ, ἀρχιδιάκονον, κομιστὰς τῆς παρούσης ἡμῶν, καὶ μέλη πρεσβείας ἐντεταλμένης νὰ διαβιβάσῃ τῇ Ὑμετέρᾳ Πανιερότητι καὶ τῇ Ἁγίᾳ Ὀρ-

θοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος τὴν πρόσκλησιν νὰ ὁρίσητε Ἐπιτροπείαν διὰ τὴν συνεργασίαν ἐν τῇ προπαρασκευῇ τοῦ Συνεδρίου τούτου. Εἶνε πεποίθησις ἡμῶν, ὅτι τοιοῦτο Συνέδριον πρὸς μελέτην καὶ συζήτησιν, ἄνευ ἰσχύος νομοθετήσεως καὶ ἀποδοχῆς ἀποφάσεων, εἶνε τὸ πρῶτον βῆμα πρὸς τὴν Ἕνωσιν, καὶ ὅτι μόνον ἡ ὁρατὴ ἐκδήλωσις τῆς ἑνότητος τῶν χριστιανῶν, ὑπὲρ ἧς ὁ Κύριος ἡμῶν προσηυχήθη, θὰ καθιδρύσῃ εἰς τὸν κόσμον τὴν Βασιλείαν Αὐτοῦ τῆς εἰρήνης, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης.

Μετὰ τῆς διαβεβαιώσεως τοῦ βαθέος ἡμῶν σεβασμοῦ διατελοῦμεν ταπεινοὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν θεράποντες

† ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΛΜΕΡΣΤΩΝ ΑΝΔΕΡΣΩΝ
Ἐπίσκοπος Σικάγου καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπείας

ΡΟΒ. ΓΚΑΡΔΙΝΕΡ
Γραμματεὺς τῆς Ἐπιτροπείας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΕΒ. ΑΝΔΕΡΣΩΝ

Πανιερώτατε, Σεβασμιώτατοι,

Θεωρούμεθα λίαν προνομιοῦχοι, διότι ἐπετράπη ἡμῖν νὰ προσφωνήσωμεν τὴν Ἁγίαν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Μεγάλως συναισθανόμεθα τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχήν, ἧς ἐτύχομεν, ἀφ᾽ ἧς ἐφθάσαμεν εἰς τὴν φιλόξενον ὑμῶν χώραν. Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου, φέρομεν εἰς τὴν σεβαστὴν ὑμῶν Ἐκκλησίαν τὸν εὐλαβῆ χαιρετισμὸν τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας.

Εὑρισκόμεθα ἐνταῦθα, ὡς ἐντεταλμένοι ἀντιπρόσωποι τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἐπικαλεσθῶμεν τὴν σύμπραξιν ὑμῶν, ἐν Παγκοσμίῳ Συνεδρίῳ πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἀναγνωρίζουσι καὶ ὁμολογοῦσι τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Τὸ ἐν λόγῳ Συνέδριον προὐτάθη ὑπὸ τῆς Ἀμερικανικῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας κατά τινα Συνεδρίαν τοῦ 1910 ἐν See City τῆς Κιγκινάτης, ἧς ὁ Ἐπίσκοπος εἶνε μέλος τῆς Ἀποστολῆς ταύτης. Μεγάλη πρόοδος ἐγένετο μεταξὺ τοῦ 1910 καὶ 1914, ὁπόταν ἐκηρύχθη ὁ πόλεμος. Ἡ σύμπραξις ἁπάσης τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐν ὁλοκλήρῳ τῷ κόσμῳ ἐξησφαλίσθη, τῶν Ἀρχιεπισκόπων τῆς Καντερβουρίας καὶ Ὑόρκης παρασχόντων σθανερὰν ὑποστήριξιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς.

Αἱ Παλαιοκαθολικαὶ Ἐκκλησίαι τῆς Εὐρώπης ὥρισαν ἐπιτροπὰς πρὸς σύμπραξιν. Πολλαὶ ἐκ τῶν Διαμαρτυρομένων Ἐκκλησιῶν ἀπεδέχθησαν ἐπίσης τὸ κίνημα καὶ ὥρισαν τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτῶν. Ἀποστολή τις προὔκειτο, τῷ 1914, νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν Ἠπειρωτικὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀνατολήν, ὅπως καθυποβάλῃ τὸ ζήτημα εἰς τοὺς Πατριάρχας καὶ τὰς Συνόδους τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἐφ᾽ ὅσον τοῦτο ἦτο δυνατόν, ὡς καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, Καθολικάς τε καὶ Διαμαρτυρομένας. Ἡ αἰφνιδία κήρυξις τοῦ πολέμου ἐματαίωσε τὴν ἐπίσκεψιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ἀπεπειράθημεν νὰ διασχίσωμεν τὸν Ὠκεανόν, ἀλλ᾽ ἄνευ ἐπιτυχίας. Ὁ πόλεμος, ὅστις προσωρινῶς ἐματαίωσε τὰς προσπαθείας ἡμῶν, ἐκραταίωσε μᾶλλον τὰς πεποιθήσεις μας, ὥστε νὰ ποθῶμεν τοιοῦτο Συνέδριον, καὶ ἐπετάχυνε τὸν ζῆλόν μας πρὸς ἐπίτευξιν τούτου. Ἐπαναλαμβάνομεν λοιπὸν τὰς προσπαθείας μας, ἀφ᾽ οὗ σημείου διεκόπησαν τῷ 1914.

Φέρομεν γραπτὴν τὴν ἐπίσημον πρόσκλησιν, ἣν ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ καθυποβάλωμεν εἰς τὴν Πανιερότητα Ὑμῶν καὶ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἧς προεδρεύει ἡ Πανιερότης Σας. Πρὶν ἢ ἀναγνωσθῇ, ἐπιθυμῶ, χάριν τῶν συναδέλφων μου καὶ ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀντιπροσωπεύομεν, νὰ δώσω ἐξηγήσεις τινὰς τοῦ σχεδίου καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Συνεδρίου.

Τὸ ἐν λόγῳ Συνέδριον πρόκειται νὰ εἶνε παγκόσμιον ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρά του καὶ τ᾽ ἀπαρτίζοντα τοῦτο μέλη. Σκοπεῖ νὰ συμπεριλάβῃ ἀντιπροσώπους ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν, Δυτικῶν τε καὶ Ἀνατολικῶν, αἵτινες ἑνοῦνται ἐν τῇ παραδοχῇ κοινῆς πίστεως εἰς τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ Αἰωνίου Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Τοῦτο εἶνε τὸ σημεῖον τῆς ἀφετηρίας ἡμῶν. Θὰ εἶνε Συνέδριον παγχριστιανικὸν καὶ ὄχι αἱρετικὸν ἢ ἐθνικὸν ἢ φυλετικόν. Θὰ εἶνε Συνέδριον καὶ ὄχι Σύνοδος. Δὲν θὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν νὰ νομοθετῇ καὶ νὰ ἐκδίδῃ ἀποφάσεις, διὰ τῶν ὁποίων θὰ δεσμεύωνται αἱ λαμβάνουσαι εἰς αὐτὸ μέρος Ἐκκλησίαι. Ἑκάστη Ἐκκλησία καλεῖται νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὸ Συνέδριον, βασιζομένη ἐπὶ τῆς ἀντιλήψεως, ἣν ἔχει δι᾽ ἑαυτήν, χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ νὰ ἐκτεθῇ ἢ νὰ περιέλθῃ εἰς ἀμηχανίαν. Δὲν ἔχει, βεβαίως, τὸ Συνέδριον σκοπὸν νὰ εἶνε Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἀλλὰ σκοπεῖ νὰ γίνῃ Οἰκουμενικὸν κατὰ τὸν εὐρὺν αὐτοῦ ἀντιπροσω-

πευτικὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν μακρὰν ἐκτεινομένην ἐπιρροὴν αὐτοῦ. Βασίζεται ἐπὶ τῆς πεποιθήσεως, ὅτι ἔφθασεν ὁ καιρός, ὁπότε οἱ χριστιανοὶ δύνανται νὰ σκέπτωνται ἄνευ λογομαχίας, νὰ ἔρχωνται εἰς ἐπαφὴν ἄνευ προστριβῶν, νὰ ἐπικοινωνῶσιν ἄνευ φόβου παρεξηγήσεων, νὰ δύνανται νὰ συνομιλῶσι μετὰ γλυκύτητος καὶ νὰ συμπορεύωνται εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ, ὡς φίλοι.

Ὁ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου εἶνε ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐξέτασις, ἐν τῷ πνεύματι τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ὅλων τῶν σημείων, εἰς τὰ ὁποῖα διαφωνοῦσιν οἱ Χριστιανοί, ὅσον ἀφορᾷ τὴν πίστιν καὶ τὴν τάξιν, ὡς ἐπίσης καὶ ὅλων ἐκείνων, εἰς τὰ ὁποῖα συμφωνοῦσιν. Πεποίθαμεν, ὅτι τοιοῦτο Συνέδριον θὰ ἐξομαλύνῃ πολλὰς παρεξηγήσεις καὶ παρανοήσεις, θὰ χορηγήσῃ ἀμοιβαῖον σεβασμὸν καὶ ἀγάπην, θ' αὐξήσῃ τὴν ἀμοιβαίαν ἐκτίμησιν καὶ ὑπόληψιν καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ ἀμοιβαίαν ἐπιείκειαν καὶ ἐμπιστοσύνην. Τὸ σύνολον θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατανόησιν πάντων τῶν μερῶν, καὶ τὰ κεχωρισμένα μέρη θὰ ὁδηγηθῶσιν εἰς νέαν ἀποκάλυψιν τῆς μεγαλοπρεπείας τοῦ συνόλου. Πεποίθαμεν προσέτι, ὅτι τοιοῦτο Συνέδριον θὰ εἶνε ἓν βῆμα πρὸς τὴν ἕνωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὰ μέλη τῆς Συνόδου ταύτης θὰ ἔχωσι, πιθανῶς, τὴν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς γνώμην, ὅτι ἡ ὀργανικὴ ἑνότης θὰ ἐπιτευχθῇ ὅταν προχωρῶμεν βραδέως καὶ καταλλήλως. Κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς θείας Εὐχαριστίας διαρκῶς προσευχόμεθα, ὅπως ὁ Θεὸς εὐοδώσῃ τὸ Συνέδριον τοῦτο καὶ δι' αὐτοῦ φέρῃ ἡμᾶς κατὰ ἓν τοὐλάχιστον βῆμα πλησιέστερον πρὸς τὴν ὁρατὴν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ.

Ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ μέγεθος τοῦ σχεδίου φαίνεται νὰ καθιστᾷ αὐτὸ ἀδύνατον. Ἐν τούτοις ὅμως τὸ μέγεθος ἀκριβῶς αὐτοῦ τὸ καθιστᾷ δυνατὸν καὶ πραγματοποιήσιμον. Ὁ εὐρὺς αὐτοῦ σκοπὸς τὸ ἀνυψοῖ ὑπεράνω τοπικῶν δυσχερειῶν. Τὸ ἀνυψοῖ ὑπεράνω τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς, εἰς τὸ πνεῦμα τῶν αἰώνων. Πολιτικαὶ ἐπιπλοκαί, ἐκπαιδευτικαὶ διαφωνίαι, φυλετικαὶ προκαταλήψεις καθιστῶσιν ἀδύνατα Συνέδρια στενοτέρου κύκλου. Ἀλλ' ἓν Παγκόσμιον Συνέδριον ἀνυψοῖ τὸ ὅλον ζήτημα ὑπεράνω τῶν φραγμῶν ἐκείνων, οἵτινες διαχωρίζουσι τοὺς λαούς, ἀνυψοῖ ὑπεράνω τῶν γεγονότων, τῶν περιπετειῶν καὶ τῶν τραγῳδιῶν τῆς ἱστορίας, πρὸς μίαν καθαρωτέραν ἀντίληψιν τῆς παγκοσμιότητος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἑνότη-

τος τῆς Ἐκκλησίας Αὐτοῦ. Αἱ ἄπειροι δυσχέρειαι αὐτομάτως ἐξαφανίζονται, ὅταν ἅγιοι καὶ λόγιοι ἐκ πολλῶν χωρῶν συναντῶνται, ὅπως μελετήσωσι Παγκόσμιον Σωτῆρα σώζοντα ὁλόκληρον κόσμον, διὰ παγκοσμίου Ἐκκλησίας.

Αἱ Ὑμέτεραι Σεβασμιότητες θὰ συμφωνήσωσιν, ἀναμφιβόλως, μεθ' ἡμῶν· αἱ σημεριναὶ συνθῆκαι ἀπαιτοῦσι συμπαγῆ καὶ ἡνωμένον Χριστιανισμόν. Ἐπὶ τέσσαρα ἔτη ὁ κόσμος ἔχει ἐμπλακῆ εἰς φοβερὸν πόλεμον. Βεβαρυμένα ἐκ τοῦ ἀγῶνος τὰ ἔθνη προσπαθοῦσι νὰ πλησιάσωσι πρὸς ἄλληλα διὰ συμμαχίας, τρόπον τινά, τῶν ἐλευθέρων λαῶν, βασιζομένης ἐπὶ τῆς φιλανθρωπίας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀδελφωσύνης. Εἶνε αὗται ἀρχαὶ χριστιανικαί, διὰ τὰς ὁποίας μοχθεῖ ὁ κόσμος. Ἀλλ' αἱ θεμελιώδεις αὗται ἀρχαὶ πρέπει κατὰ πρῶτον καὶ πρὸ πάντων νὰ ἐνσωματωθῶσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ ὁδηγῇ τὸν κόσμον καὶ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν παράδειγμα. Χριστιανικὸς πολιτισμὸς εἶνε ἡ μόνη ἐλπὶς τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἔχει ἀνάγκην ἡνωμένης Ἐκκλησίας ὡς ὀργάνου, στόματος καὶ συνειδήσεως αὐτοῦ. Αἱ σημεριναὶ ἐκβάσεις εἶνε παγκόσμιοι, ὄχι τοπικαὶ διαφωνίαι μεταξὺ θρησκευτικῶν αἱρέσεων καὶ πολιτικῶν μερίδων. Διῃρημένη Ἐκκλησία δὲν δύναται ν' ἀντιστῇ κατὰ τῆς διωργανωμένης ἰσχύος τῶν ἀντιχριστιανικῶν δυνάμεων, ἢ ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰ κοινωνικὰ κακά, τὰ ὁποῖα ἀπειλοῦσι τὸν πολιτισμὸν ἡμῶν καὶ ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ ἐν τῇ Δύσει. Ἡνωμένοι ὄντες, ἱστάμεθα· διῃρημένοι, πίπτομεν. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ εἶνε ἡ τονωτικὴ δύναμις τῆς νέας ταύτης ἐποχῆς, ὡς ὑπῆρξε καὶ ἄλλοτε. Δὲν δύναται νὰ παραμένῃ στάσιμος ἐν μέσῳ κόσμου, ὅστις ὑφίσταται μεταβολὴν καὶ κλονισμόν. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς ὁ Κύριος αὐτῆς, διαμένει ἡ αὐτὴ χθές, σήμερον καὶ πάντοτε. Τοῦτο σημαίνει, ὅτι εἶνε αἰωνίως νέα. Ἐκκλησία τῶν αἰώνων οὖσα, πρέπει νὰ εἶνε ἡ Ἐκκλησία τοῦ αἰῶνος τούτου. Μόνον μία διεθνής, ὑπερδιεθνής, ὑπερφυὴς Καθολικὴ Ἐκκλησία, σκεπτομένη, ὁμιλοῦσα καὶ ἐνεργοῦσα διὰ τὸ σύνολον, δύναται νὰ διαδώσῃ τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ, τὸ τῆς παγκοσμίου σωτηρίας, εἰς κόσμον, τοῦ ὁποίου τὰ διάφορα μέρη εἶνε κατ' ἄλλον τρόπον συμπεπλεγμένα καὶ συνδεδεμένα πρὸς ἄλληλα. Πιστεύομεν μεθ' ὑμῶν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶνε τὸ

θεῖον ὄργανον πίστεως καὶ ἀγάπης, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ πραγματοποιηθῇ παγκόσμιος ἀδελφότης.

Τὸ ἐν λόγῳ Συνέδριον δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν αὐτοῦ, ἄνευ τῆς εἰλικρινοῦς καὶ ἐγκαρδίου ὑποστηρίξεως τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ μεγάλη αὐτῆς ἀρχαιότης, ἡ πιστή της ὑποταγὴ εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, ἡ σταθερὰ αὐτῆς ὀρθοδοξία, ἡ ἀδιάκοπος αὐτῆς ἐμμονὴ εἰς τὴν Καθολικὴν πίστιν διὰ μέσου τῶν ἐπὶ αἰῶνας διωγμῶν, τὰ πολλὰ αὐτῆς μαρτύρια, ἡ θριαμβευτικὴ αὐτῆς ἐπιβίωσις τῶν βαρβαρικῶν προσβολῶν, τὸ πνεῦμά της πρὸς παραγωγὴν ἁγίων καὶ θεολόγων,—πάντα ταῦτα καθιστῶσιν ἀναγκαίαν τὴν σύμπραξιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐὰν τὸ Συνέδριον πρόκειται νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπόν του. Ἡ παρουσία ἀντιπροσώπων ἐκ τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου, θὰ συντελέσῃ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, ὅπως αἱ σύγχρονοι Ἐκκλησίαι τοῦ νέου κόσμου γνωρίσωσι τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τοῦ ἀρχαίου τούτου καὶ νέου πολιτισμοῦ. Θὰ διαλύσῃ προκαταλήψεις γεννηθείσας ἐκ τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς διαστάσεως, καὶ θὰ συντελέσῃ, ὅπως γεφυρώσῃ τὸ κενόν, ὅπερ τόρα διαχωρίζει ἡμᾶς.

Ἐρχόμεθα ἐκ χώρας, ἔνθα αἱ παλαιαὶ Ἐκκλησίαι τοῦ Παλαιοῦ Κόσμου, Ὀρθόδοξος, Ρωμαιοκαθολικὴ καὶ Ἀγγλικανική, ἔχουσι ρίψει τὰς ρίζας των, ἔνθα πολλαὶ νεώτεραι Ἐκκλησίαι ἀφθονοῦσι καὶ ἀκμάζουσιν, ἀλλ᾽ ἔνθα καὶ αἱ θρησκευτικαὶ συνθῆκαι εἶναι λίαν χαώδεις. Ἐπιβεβαιοῦμεν ὑμᾶς, ὅτι ἔχομεν ἀνάγκην τῆς συνεργασίας καὶ τῆς μαρτυρίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἀρχικὸν περιεχόμενον τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ζωὴν τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὸ ἱερὸν δόγμα τῆς κοινωνίας τῶν ἁγίων. Δὲν συνηγοροῦμεν μόνον πρὸς ὄφελος τοῦ Συνεδρίου, ἀλλὰ πρὸς ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κόσμου.

Ἐρχόμενοι εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἐκκλησίας, εὑρισκόμεθα εἰς ἔδαφος, ὅπερ θεωροῦμεν ἱερόν, τὴν γενέτειραν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Δημοκρατίας, εἰς τὰς πόλεις, ὅπου ὁ ἅγιος Παῦλος ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν, εἰς τὴν χώραν, ὅπου ὁμιλεῖται ἡ γλῶσσα τῆς Νέας Διαθήκης, καὶ εἰς ἣν γλῶσσαν συνετέθησαν τὰ ἐμπεπιστευμένα σύμβολα τῆς ἁγίας ἡμῶν Πίστεως.

Ἀντιπροσωπεύοντες δι' ἐντεταλμένου κύρους τὴν Ἀμερικανικὴν Ἐπισκοπιανὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀντιπροσωπεύοντες ἐπίσης ἐμμέσως ὅλας τὰς Ἐκκλησίας, αἵτινες ἡνώθησαν μεθ' ἡμῶν εἰς τὴν ἐνέργειαν ταύτην, ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ καθυποβάλωμεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος τὴν ἐπίσημον πρόσκλησιν ἡμῶν, ὅπως συμμετάσχῃ τοῦ Παγκοσμίου Συνεδρίου.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἐπισκόπῳ Σικάγου Κυρίῳ Καρόλῳ Π. Ἄνδερσων, Χάριν καὶ εἰρήνην ἀπὸ Θεοῦ Πατρὸς καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡδέως πάνυ διετέθημεν πρὸς τὴν περὶ συγκροτήσεως παγκοσμίου Ἐκκλησιαστικοῦ Συνεδρίου πρότασιν, ἣν δι' Ὑμῶν καὶ τῶν Ὑμετέρων συνεκδήμων, Ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων, ἀπευθύνει πρὸς τὰς Ἐκκλησίας ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐπισκοπιανὴ Ἐκκλησία. Ἔκ τε γὰρ τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ἡμῖν ἐνεχειρίσατε, καὶ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως, ἣν διὰ ζώσης προσεθέσατε, πεπείσμεθα, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ἐστὶν ὄντως ἱερός, πρὸς τὴν εὐχὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, «ἵνα πάντες», οἱ εἰς αὐτὸν πιστεύοντες, «ἓν ὦσιν» ἀνταποκρινόμενος.

Διὰ δὴ τοῦτο καὶ συγχαίρομεν ὁλοθύμως τῇ ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπιανῇ Ἐκκλησίᾳ, τὴν καλὴν ταύτην ἀναλαβούσῃ πρωτοβουλίαν, ἀφ' ἧς ἐξὸν ἡμῖν προσδοκᾶν προαγωγὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον τῶν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν σχέσεων «μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ».

Ἀλλ' ἡ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρουσία ἐπιλέκτων Ἱεραρχῶν καὶ ἱερέων τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας παρέχει ἡμῖν ποθουμένην εὐκαιρίαν, ὅπως ἀνταποδώσωμεν τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην, ἣν κλῆρός τε καὶ λαὸς τῆς Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας ἐξεδήλωσαν ἐν τελεταῖς, λόγοις καὶ ψηφίσμασι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος κατὰ τὴν πρόσφατον ἐν Ἀμερικῇ παρουσίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀθηνῶν.

Προθύμως οὖν τὴν ἀπευθυνθεῖσαν ἡμῖν πρόσκλησιν ἀποδεχόμενοι, πολλῇ δ' ἀγάπῃ τὴν Ὑμετέραν Σεβασμιότητα καὶ τοὺς συνο-

δοὺς αὐτῆς ἀσπαζόμενοι, δεόμεθα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ κατευθύνειν τὰ διαβήματα Ὑμῶν εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. Ἀμήν.

† *Ὁ Ἀθηνῶν* ***Μελέτιος***

† *Ὁ Φαναρίου-Θεσσαλιώτιδος* ***Εὐθύμιος*** † *Ὁ Δημητριάδος* ***Γερμανὸς***

† *Ὁ Ναυπακτίας-Εὐρυτανίας* ***Ἀμβρόσιος*** † *Ὁ Γυθείου-Οἰτύλου* ***Διονύσιος.***

Ὁ Α΄ Γραμματεὺς

Ἀρχιμ. *Ἀλέξ. Παπαδόπουλος*

ΟΙ ΑΥΤΟΠΤΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

Παρῆλθεν ἤδη ἡ φρικτὴ ἡμέρα τῆς Παρασκευῆς· ὁ μέγας γαλιλαῖος Προφήτης, ὁ ἀπὸ τριετίας πληρώσας τὴν γῆν τοῦ σκληροτραχήλου Ἰσραὴλ τῶν εὐεργεσιῶν τῶν ἀφθόνων καὶ τῶν σημείων τῶν ὑπερφυῶν καὶ τῶν λόγων τῶν μοναδικῶν τῶν ἐκ τῆς ὑπερανθρώπου Αὐτοῦ ὑπάρξεως διαχυθέντων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν ἦτο πλέον μεταξὺ τῶν ζώντων, καὶ ἡ φωνὴ Αὐτοῦ δὲν ἠκούετο πλέον ἐλέγχουσα τοὺς υἱοὺς τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας· ἀπὸ τῆς χθὲς πρὶν δύσῃ ὁ ἥλιος ἔκειτο ἐν τῷ τάφῳ, δημοσίᾳ ἐν τῷ μνημείῳ τῷ καινῷ τοῦ Ἰωσὴφ ταφείς, καθ' ὅλα τὰ ἰουδαϊκὰ νόμιμα· Τίς ἠδύνατο νὰ ἀμφιβάλῃ, ὅτι τὸ Συνέδριον τῶν Ἰουδαίων εἶχε νικήσῃ νίκην μεγάλην καὶ ὁριστικήν;

Καὶ ὅμως! Ὅτε παρῆλθεν ἡ νὺξ τῆς Παρασκευῆς καὶ ἡ ἡμέρα τῆς καταπαύσεως ἀνέτειλεν, ἐπετάθησαν αἱ ἀνησυχίαι τοῦ Συνεδρίου· τρομερὰ ἐσωτερικὴ ἀνησυχία κατεῖχεν αὐτούς, ὄχι τύψις συνειδήσεως, ἀλλὰ φόβος μήπως οἱ ἀγῶνες αὐτῶν κατὰ τοῦ Παντοδυνάμου Προφήτου ἀποβῶσιν οὐδέν, μήπως ἐπαληθεύσῃ ἡ πανηγυρικὴ καὶ ἀπερίφραστος αὐτοῦ δήλωσις ὅτι «μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι». Καὶ ὅπως προηγουμένως διὰ τῆς ἐπιδιώξεως τοῦ φόνου Αὐτοῦ ἐνόμισαν μάτην, ὅτι θὰ ἀπηλλάττοντο τοῦ ἐξ Αὐτοῦ κινδύνου τῆς σκιώδους καὶ γελοίας ἐξουσίας των, οὕτω καὶ τόρα ἐνόμισαν ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ κοιμηθῶσιν ἥσυχοι ἂν ἐζήτουν νὰ καθησυχάσωσι τοὺς ἰδίους αὐτῶν φόβους, ἑαυτοὺς διὰ σοφιστευμάτων παραπλανῶντες, καὶ φρουρὰν τοῦ τάφου παρὰ τοῦ Πιλάτου αἰτούμενοι.

Ὁ Καϊάφας διὰ τῆς ἀποφάνσεως αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου

ὅτι «συμφέρει ἕνα ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ» ἀσυνειδήτως προεφήτευσε τὴν σημασίαν τοῦ θανάτου τοῦ Σωτῆρος. Τὸ Συνέδριον, ἐπιδιῶξαν τὸν θάνατον τοῦ Σωτῆρος, οὐδὲν ἕτερον ἔπραξεν, εἰμὴ ἵνα συντελέσῃ εἰς τὴν ὕψωσιν καὶ τὴν δόξαν τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· καὶ νῦν, ζητοῦν νὰ σφραγίσῃ καὶ νὰ φρουρήσῃ τὸν τάφον τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς, βλέπει μὲν πᾶσαν αὐτοῦ ἐλπίδα διαψευδομένην, κυροῖ δὲ καὶ πιστοποιεῖ κατὰ τὸν ἐπισημότατον τρόπον τὴν αὐτεξούσιον ἀνάστασιν τοῦ νεκρῶν καὶ ζώντων Κυριεύοντος.

Ὅτι αὐτόπται τῆς ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἐγένοντο οἱ φύλακες, οἱ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν Αὐτοῦ ταχθέντες, εἶνε γεγονὸς ὑψίστης σημασίας, καὶ εἶναι σύμφωνον πρὸς τὸν γενικὸν χαρακτῆρα τῶν θείων καθόλου ἐνεργειῶν, τῆς χρησιμοποιήσεως καὶ αὐτῆς τῆς κακῆς τῶν ἀνθρώπων βουλῆς πρὸς ἀγαθὸν τέλος. Οἱ φίλοι καὶ οἱ Μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἂν πρὸς καιρὸν καὶ ἐξ ἀσθενείας ὠλιγοπίστησαν, εὐθὺς ὡς παρήρχοντο τὰ αἴτια τῆς ὀλιγοπιστίας θὰ ἀνεμιμνήσκοντο τῶν περὶ ἀναστάσεως προρρήσεων Αὐτοῦ, καὶ βλέποντες **τὰ** τεκμήρια τοῦ ὑπερφυοῦς γεγονότος καὶ Αὐτὸν ζῶντα ἐν μέσῳ αὐτῶν θὰ ἐπίστευον· τὸ σπουδαῖον ἦτο αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ Αὐτοῦ νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὴν ἀνάστασίν Του· καὶ μάρτυρες πειστικώτεροι δι᾽ αὐτοὺς δὲν ἠδύναντο νὰ εἶναι ἄλλοι ἐκτὸς αὐτῶν τῶν φρουρῶν, οὓς αὐτοὶ ἔταξαν ἵνα ἀγρυπνῶσιν ἐκεῖ παρὰ τὸν τάφον, ὄχι τόσον ἵνα προσέχωσι μὴ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ νυκτὸς ἐλθόντες κλέψωσιν Αὐτόν, ὅσον ἴσως ἵνα ματαιώσωσι τὴν ἀνάστασιν, φονεύοντες τὸν ἔχοντα τὰς κλεῖς τοῦ Ἅδου καὶ τοῦ θανάτου.

Καὶ εἶδον οἱ στρατιῶται τὸν καταβάντα καὶ ἀποκυλίσαντα τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου ἄγγελον· καὶ ᾐσθάνθησαν τὸν σεισμὸν τὸν συνοδεύσαντα τὴν κάθοδον τοῦ Ἀγγέλου· καὶ ἐσείσθησαν καὶ αὐτοὶ καὶ ἐγένοντο ὡς νεκροὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ ἀναστάντος ἐκ τοῦ τάφου Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀγγέλου Αὐτοῦ· καὶ συνελθόντες μετ᾽ ὀλίγον ἀπῆλθον πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἀνήγγειλαν τὴν ἀνάστασιν. Εὐτυχεῖς, μέχρι τούτου, οἱ στρατιῶται ὅτι αὐτοὶ ἠξιώθησαν μόνοι αὐτόπται νὰ ὑπάρξωσι τῆς ἀναστάσεως· καὶ εὐτυχὲς τὸ Συνέδριον ὅτι πρῶτον ἐπληροφορήθη παρὰ τῶν αὐτοπτῶν τὴν ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος· εὐτυχεῖς οὗτοι, ἀλλὰ μόνον μέχρι τοσούτου· τὰ μετέπειτα δυστυχεῖς καὶ τρισάθλιοι, διότι ἡ πώρωσις τῶν

καρδιῶν αὐτῶν δὲν ἀφῆκε τοὺς ὀφθαλμούς των νὰ διανοιχθῶσι πρὸς τὸ θεσπέσιον φῶς, τὸ ἐκ τοῦ ζωοδόχου Τάφου ἀνατεῖλαν.

Ὥστε ἀληθῶς μακάριοι ὄχι οἱ ἰδόντες καὶ μὴ πιστεύσαντες, ἀλλ' οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

Χ. Ι. Π.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΕΙΣ ΤΟ ΒΟΓΙΑΤΙ

[Τέσσαρες ἡμέραι θρησκευτικῆς ζωῆς τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ].

Ἐν τῇ μικρᾷ ἀγροικίᾳ τοῦ Βογιατίου, ἐν ᾗ ἡ μεγαλοπρεπὴς ἔπαυλις τοῦ κ. Λ. Ἐμπειρίκου, διῆλθε τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, τοῦ παρελθόντος ἔτους, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Ἐλ. Βενιζέλος. Ἡ ποιητικὴ τοποθεσία τῆς ἀγροικίας, ἡ μαγευτικὴ θέα, ἡ συνδυάζουσα ἐναρμονίως τοὺς χρωματισμοὺς τοῦ ὁρίζοντος κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ πυρφόρου ἅρματος τοῦ Φοίβου, καὶ κατὰ τὴν δύσιν αὐτοῦ, ὅτε ὡς σφαῖρα πεπυρακτωμένη βυθίζεται εἰς τὸ ἀχανὲς καὶ ἀποστέλλει τοὺς ὑστάτους ἀσπασμοὺς εἰς τὰς ὑψηλοτέρας κορυφὰς τῶν ὀρέων, περιενδυομένας διὰ βασιλικῆς πορφύρας, ἡ διαφάνεια τοῦ αἰθέρος, ἡ μυρόεσσα ἀτμόσφαιρα, ἡ γελῶσα βλάστησις, προσείλκυσαν τὸν κ. Πρωθυπουργόν, ζητήσαντα ἐν τῇ ἠρέμῳ ἐκείνῃ μεγαλοπρεπείᾳ τῆς φύσεως μικρὰν ἀνάπαυσιν ἐκ τῶν μόχθων τοῦ πολιτικοῦ βίου. Καὶ ἦτο, τῷ ὄντι, ὁ μόχθος ἐκείνου ὑπεράνθρωπος· ἦτο ἡ διαβίωσις τρικυμιώδης τοῦ οἰακοστρόφου τῆς ἐθνικῆς ὁλκάδος κατὰ τὰς δεινὰς ἐκείνας ἡμέρας, καθ' ἅς, μετὰ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἡ Πατρίς μας ἠγωνίζετο ἀγῶνα δεινὸν κατὰ τῆς ἐπιδρομῆς τῶν *διφθεριῶν*, τῆς ἐρημούσης, τῆς σφαγιαζούσης, τῆς διασπειρούσης τὸν ὄλεθρον καὶ τὸν θάνατον εἰς τὰς ὡραίας ἑλληνικὰς χώρας.

Τὴν ζητηθεῖσαν μικρὰν ἀνάπαυσιν παρέσχεν εἰς τὸν ἀγωνιστὴν Πρωθυπουργὸν ἡ μαγευτικὴ τοποθεσία τοῦ Βογιατίου κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, καθ' ἃς ἡ τελουμένη ἀναπαράστασις τοῦ ὑπερφυοῦς δράματος τῆς θυσίας τοῦ Θεανθρώπου ἀνυψοῖ τὸν νοῦν καὶ ἐξαγνίζει τὴν χριστιανικὴν καρδίαν.

Ἀπὸ τῆς Μ. Πέμπτης μέχρι τῆς Δευτέρας τῆς Διακαινησίμου εὗρεν ὁ κ. Βενιζέλος τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀποδείξῃ τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ αἰσθημάτων τὴν αἴγλην, τὸν γνήσιον Ἑλληνισμόν του, τὴν ὑπέρο-

χον ψυχικήν του σύνθεσιν. Πάντες ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι τὰς ἡμέρας ἐκείνας διήλθομεν πλησίον του, ἐνοήσαμεν πόσον βαθέως εἶνε ἐρριζωμένη ἡ εὐσέβεια πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ Εὐαγγελίου ἐν τῇ ψυχῇ τῶν κεκλημένων ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας, ἵνα ἐπιβληθῶσιν ἐπὶ τῆς ἱστορίας, ἵν᾽ ἀποτυπώσωσιν ἐν αὐτῇ τὴν σφραγῖδα τοῦ ἰδίου των πνεύματος καί, θανόντες, νὰ ζῶσιν ἐν τῇ ψυχῇ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐνοήσαμεν, ὅτι ἡ εὐσέβεια τῶν ἐξόχων πολιτικῶν ἀνδρῶν, φαεινὴ ἐν τῇ ἱστορικῇ αὐτῶν σταδιοδρομίᾳ, πρόκειται τρανὲς τεκμήριον τῆς ἱστορικῆς ἀληθείας, ὅτι πολιτικὸς ἀνήρ, τοῦ ὁποίου ἡ ψυχὴ δὲν ἔχει βαπτισθῇ εἰς τὰ νάματα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐλπίδος, ἀδυνατεῖ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν ἐπὶ γῆς προορισμόν του καὶ ν᾽ ἀποβῇ μυσταγωγὸς πολιτικοῦ συστήματος περιαυγαζομένου ὑπὸ τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας καὶ ἐμπνεομένου ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς μεγαλοφροσύνης.

Εὐνόητος ἐντεῦθεν ἡ συγκίνησίς μου, ὅτε εἶδον τὸν Ἕλληνα Πρωθυπουργὸν ἐν τῷ ταπεινῷ παρεκκλησίῳ τοῦ Βογιατίου εὐλαβῶς παρακολουθοῦντα τὰς μεγαλοπρεπεῖς τῆς Μεγ. ἑβδομάδος ἀκολουθίας, καθ᾽ ἃς ἱερούργει καὶ διεκόνει ὁ τὰς γραμμὰς ταύτας γράφων.

Αἱ ἀκολουθίαι ἐκεῖναι, εἰς τὰς ὁποίας ἡ χριστιανικὴ ψυχὴ καὶ ἡ ὑψιπετὴς διανόησις ἠδυνήθη νὰ διαχύσῃ ὅλον τὸ ἄρωμα τῶν λεπτοτέρων αἰσθημάτων καὶ τὴν δύναμιν τῆς λυρικῆς ἐξάρσεως, ἀνελισσόμεναι ἐν τῷ ναΐσκῳ ἐκείνῳ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, τῆς ἐκλεκτῆς συνοδείας του καὶ τῶν ὀλίγων χωρικῶν τῆς ἀγροικίας, ἐλαμπρύνθησαν ἔτι μᾶλλον ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος ἔλαβε τὴν θέσιν τοῦ Ἀναγνώστου, παραπλησίως μετασχὼν τῆς πνευματικῆς γλυκύτητος, ἣν ἐδοκίμαζε καὶ ὁ περικλεὴς Γλάδστων, ὅτε, ὡς γνωστόν, ἐξετέλει χρέη Ἀναγνώστου κατά τινας ἱερουργίας, καθ᾽ ἃς ἱερούργει ὁ υἱός του Στέφανος, ἱερεὺς τῆς ἐν Χάρδεν Ἐκκλησίας.

*

Περὶ τὸ δεῖλι τῆς Μ. Πέμπτης, ὅτε ὁ πέπλος τῆς νυκτὸς ἤρχιζεν ἐφαπλούμενος, ὁ κώδων τοῦ ναΐσκου, διακόψας τῆς ἠρεμούσης φύσεως τὴν σιγήν, ἀνήγγειλε τὴν ἔναρξιν τῆς Ἀκολουθίας τῶν Παθῶν. Εἰσέρχεται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἰς τὸν ναΐσκον, μετὰ τῶν συνοδῶν του, ὡς κοινὸς θνητὸς προσφέρει τὸ δῶρόν του, μικρὸν κηρίον, ἐνώπιον τῆς εἰκόνος τοῦ Λυτρωτοῦ, λαμβάνει θέσιν πλησίον τοῦ δεξιοῦ ἀνα-

λογίου καὶ μετ' ὀλίγον θωπευτικὴ φωνὴ καὶ ἀργυρόηχος ἠκούσθη· ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς ἀνεγίνωσκε τὸν Ἑξάψαλμον. Ἡ ὅλη ἱερὰ Ἀκολουθία διεξάγεται μετ' ἐπιβαλλούσης σεμνοπρεπείας καί, μετὰ τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐσταυρωμένου, ἐν τῇ ψυχολογικῶς καταλλήλῳ ἐκείνῃ ὥρᾳ, ὁ τελετουργῶν Ἀρχιμανδρίτης ἐξήγησεν εἰς τοὺς ἀκροατάς του χωρικοὺς διὰ λέξεων ἁπλῶν, ἀλλὰ μεστῶν αἰσθήματος, τὴν σημασίαν τῶν τελουμένων, τὸ καθῆκον τῆς ὑποταγῆς εἰς τὰ κελεύσματα τοῦ Ἐσταυρωμένου, τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐξαγνισμοῦ τῆς ψυχῆς ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ ἀγάπῃ.

Ὁποία ἡ ἐπίδρασις! Ὁποῖος ὁ συγκλονισμὸς τῶν ἀφελῶν ἐκείνων ψυχῶν, ὅστις ἀπετυποῦτο ἐν τῇ συγκινητικῇ των ἐκφράσει!

*

Ἀλλ' ὅ,τι ἰδίᾳ ἐκορύφωσε τὴν συγκίνησιν ἦτο ἡ τοῦ Ἐπιταφίου Ἀκολουθία. Αἱ κορασίδες τῶν χωρικῶν εἶχον στολίσει τὸ ταπεινὸν κουβούκλιον δι' ἀγροτικῶν ἀνθέων κατὰ τρόπον ἐμφαίνοντα τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν ἁπλότητα, τὴν ἀνάλογον πρὸς τὴν παρθενικὴν φαντασίαν τῶν κορασίδων ἐκείνων. Μετὰ τὴν ἀκολουθίαν ἐγένετο ἡ ἔξοδος τοῦ Ἐπιταφίου. Παρακολουθεῖ ἀσκεπὴς ὁ κ. Πρωθυπουργός, ἡ συνοδεία του καὶ οἱ χωρικοί. Οἱ στόνοι τοῦ μικροῦ κώδωνος, ἑνούμενοι μετὰ τῆς γλυκείας ψαλμῳδίας, ἀντηχοῦσιν ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς νυκτός. Τὴν ὥραν ἐκείνην ᾐσθανόμεθα τὴν ψυχὴν ἡμῶν ἐγγίζουσαν τὸ Θεῖον· ᾐσθανόμεθα τὴν καρδίαν ἡμῶν κατανυσσομένην, βαθέως συγκινουμένην, ἐξαϋλουμένην, καὶ ἀφήκαμεν ἐκ τῶν μυχῶν αὐτῆς νὰ ἐξέλθῃ ἡ δέησις καὶ ἡ ἱκεσία. Ἦτο δέησις ὑπὲρ τοῦ ἀγωνιζομένου Ἔθνους. Ἦτο ἱκεσία ὑπὲρ τῆς ἐνισχύσεως ἐκείνου, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου αἱ τύχαι τῆς φυλῆς ἔχουσιν ἐναποτεθῆ. Ἦτο παράκλησις ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ὁλοκλήρου, κατατηκομένης ἐν τῇ ἑπταπλασίως καυθείσῃ καμίνῳ τοῦ βροτολοιγοῦ Ἄρεως.

Καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ἐκτενέστερον καὶ θερμότερον προσηύχετο, ἑνοῦσα τὴν προσευχὴν αὐτῆς μετὰ τῆς προσευχῆς Ἐκείνου, ὅστις εὐλαβῶς παρηκολούθει τὸν ἀπέριττον τοῦ ναΐσκου Ἐπιτάφιον.

Ἀλλὰ νέα συγκίνησις μᾶς ἐπεφυλάσσετο. Μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπιταφίου, παρεκάλεσα τὸν κ. Πρωθυπουργὸν ν' ἀναγνώσῃ τὴν ὑπέροχον περικοπὴν ἐκ τῆς προφητείας τοῦ Ἰεζεκιήλ. Εἶνε γνωστὴ ἡ ὑψηλὴ φαντασία τῆς προφητείας ταύτης.

Ἀλλὰ τό τε ἐπίκαιρον καὶ τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἀνέγνω αὐτήν, προὐκάλεσαν ἰδιαιτέραν ὅλως ἐντύπωσιν, ἐκδηλωθεῖσαν καὶ ἐν τῷ τόνῳ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ, ὅστις διαυγής, ἠχηρός, ἐθώπευε τὰς καρδίας ἡμῶν:

«.... *Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ ταῦτα; Καὶ εἶπα· Κύριε, Κύριε, σὺ ἐπίστῃ ταῦτα. Καὶ εἶπε πρός με· Προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὀστέα ταῦτα, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς· Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά, ἀκούσατε λόγον Κυρίου· τάδε λέγει Κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις· Ἰδού, ἐγὼ φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς, καὶ δώσω εἰς ὑμᾶς νεῦρα, καὶ ἀνάξω εἰς ὑμᾶς σάρκας, καὶ ἐκτενῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς δέρμα, καὶ δώσω πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε.....*»

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ἐφαίνετο ἐνθουσιασθείς. Ἀλλ᾽ ὁ ἐνθουσιασμὸς ηὔξησεν, ὅτε κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Μ. Σαββάτου παρεκάλεσα τὸν ἐπίσημον Ἀναγνώστην νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὸν κόπον τῆς ἀναγνώσεως περικοπῶν διαφόρων προφητειῶν, τῶν ὁποίων ὁ λυρισμὸς καὶ ἡ μεγαλοπρεπὴς ἰδεολογία ἐμφαίνουσι τὴν θείαν ἔμπνευσιν τῶν ὑπερόχων συγγραφέων αὐτῶν: «*Πνεῦμα Κυρίου ἐπ᾽ ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με, εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν...*». «*Φωτίζου, φωτίζου Ἱερουσαλήμ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς καὶ ἡ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. Ἰδοὺ σκότος καλύψει γῆν, καὶ γνόφος ἐπ᾽ ἔθνη, ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται Κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ σὲ ὀφθήσεται.....*».

Ἀλλὰ τὰς ψυχὰς ἡμῶν συνεκλόνισεν ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκ τῆς Ἐξόδου περικοπῆς, τῆς ἱστορούσης τὴν διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης διάβασιν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ὁ θριαμβικὸς τόνος τοῦ ἀναγνώστου—Πρωθυπουργοῦ συνεκίνησεν, ἐνεθουσίασεν, συνήρπασε τοὺς ἀκροατὰς πάντας, οἱ ὁποῖοι, ἐννοήσαντες τὸν συμβολισμόν, κατεπλάγησαν ἐπὶ τῇ συμπτώσει: «*Εἶπε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν· Τί βοᾷς πρός με; λάλησον τοῖς υἱοῖς Ἰσραήλ, καὶ ἀναζευξάτωσαν. Καὶ σὺ ἔπαρον τὴν ράβδον σου, καὶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ρῆξον αὐτήν, καὶ εἰσελθέτωσαν οἱ υἱοὶ Ἰσραήλ.... Ἐξέτεινε δὲ Μωϋσῆς τὴν χεῖρα ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Καὶ ὑπήγαγε Κύριος τὴν θάλασσαν ἐν ἀνέμῳ νότῳ βιαίῳ ὅλην τὴν νύκτα, καὶ ἐποίησε τὴν θάλασσαν ξηράν. Καὶ ἐσχίσθη τὸ ὕδωρ. Καὶ εἰσῆλθον οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ*

εἰς μέσον τῆς θαλάσσης..... Εἶδε δὲ Ἰσραὴλ τὴν χεῖρα τὴν μεγάλην, ἃ ἐποίησε Κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις. Ἐφοβήθη δὲ ὁ λαὸς τὸν Κύριον, καὶ ἐπίστευσαν τῷ Θεῷ, καὶ Μωϋσῇ τῷ θεράποντι αὐτοῦ».

*

Ἡ ἡμέρα ἐκείνη διῆλθεν ἐν ἐκδρομαῖς καὶ συζητήσεσιν. Ἡ γλυκύτης τῆς ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς Ἀνοίξεως τὰ μῦρα μᾶς προσείλκυσαν εἰς τοὺς γελῶντας ἀγροὺς καὶ εἰς τοὺς πευκῶνας. Μακρὰν τῆς κοινωνικῆς ἐθιμοτυπίας καὶ ἀπηλλαγμένοι τῶν δεσμῶν τῆς τυπικότητος, ἐρρίφθημεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μυροβόλου φύσεως, ὡς τὸ πεινῶν νήπιον εἰς τὸν κόλπον τῆς μητρός του! Οἱ χωρικοὶ ἡτοιμάζοντο διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀναστάσεως. Ὁ μεγαλόδωρος Ἀμφιτρύων παρέσχεν αὐτοῖς ὅ,τι ἦτο δυνατὸν ἵνα ἑορτάσωσιν ἐν ἀγαλλιάσει τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Σωτῆρος. Τὴν δὲ νύκτα, πάντες εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένοι, προσῆλθον εἰς τὸν ναΐσκον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγκαίρως εἶχε προσέλθει ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μετὰ τῶν ἄλλων ἐπισήμων προσώπων.

«Δεῦτε λάβετε φῶς», ψάλλομεν ἐκ τῆς ὡραίας Πύλης. Προσέρχεται ὁ κ. Πρωθυπουργὸς καὶ ἀνάπτει τὴν λαμπάδα του καὶ εἶτα πάντες οἱ λοιποί. Ὁ μικρὸς ναΐσκος καταυγάζεται. Ἐξερχόμεθα εἰς τὸ μικρὸν προαύλιον καὶ ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τῶν λαμπαδηφορούντων, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἐπίσης λαμπαδηφοροῦντος κ. Πρωθυπουργοῦ, τελεῖται ἡ Ἀνάστασις, ἐνῷ ὁ μικρὸς κώδων πανηγυρικῶς ἐκρούετο καὶ πάντες ἐν χορῷ ἐψάλλομεν τὸν ὕμνον «Χριστὸς Ἀνέστη». Εὐχόμεθα εἰς τὸν κ. Βενιζέλον «τοῦ χρόνου νὰ τὸν ἀκούσῃ στὴν Ἁγι̯ὰ Σοφι̯ά», καὶ δέχεται τὴν εὐχήν μας μὲ τὸ χαρακτηριστικόν του μειδίαμα.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι οἱ «ἐπίσημοι» ἀποχωροῦσι μετὰ τὴν τελετὴν τῆς Ἀναστάσεως. Ἀλλ' οἱ ἡμέτεροι «ἐπίσημοι» δὲν παρηκολούθουν τὰς τελετὰς τυπικῶς εἰς τὸν ναΐσκον τοῦ Βογιατίου· ἑπομένως δὲν ἀπεχώρησαν, ἀλλ' ἔμειναν, ἵν ἀπολαύσωσι τὴν ὑψηγορίαν τῆς θεσπεσίας ὑμνῳδίας, ἥτις ἐπήγασεν ἐκ τῆς διανοίας καὶ τῆς καρδίας τοῦ θείου ὑμνογράφου, καὶ τὴν ἔξοχον εὐχὴν τὴν ἀνταξίαν τοῦ ῥητορικοῦ αἰσθήματος τοῦ Χρυσοστόμου. Ἡ λειτουργία ἐκείνη τῆς Ἀναστάσεως διήγειρεν ἐν ἡμῖν τὰ εὐγενέστερα αἰσθήματα, διέχυσεν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν οὐράνιον ἄρωμα, ἀπέδειξε τὴν δύναμιν τῆς προσευχῆς τῆς ἀνυψούσης τὸ πνεῦμα μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Παντοκρά-

τορος, τὴν ἀξίαν τῆς πίστεως, διὰ τῆς ὁποίας ἡ ὑπέροχος διάνοια δύναται νὰ μεγαλουργήσῃ.

**

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὁ Ἕλλην Πρωθυπουργὸς τὰς ἁγίας ταύτας ἡμέρας διέρχεται ἐν Παρισίοις, ἀγωνιζόμενος δεινὸν ἀγῶνα, ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Φυλῆς. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ταράχου ἐκείνου, ἀδύνατον νὰ μὴ ἀναμνησθῇ τὸ Βογιάτι, τὸν ναΐσκον του, τὴν συγκίνησιν, ἣν ᾐσθάνθημεν, βλέποντες αὐτὸν λαμβάνοντα μέρος εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν τελετουργιῶν, τοῦ Ἐπιταφίου τὴν ἀφελῆ περιφοράν, τῶν ἀναγνωσμάτων τὴν εὐχάριστον ἔκπληξιν τῆς Ἀναστάσεως τὴν ἄδολον χαράν.

Π. Κ. Π.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΑΓΙΟΣ ΤΑΦΟΣ — ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

Τοιοῦτο ἦτο τὸ θέμα τῆς 5ης διαλέξεως τῆς Ἑταιρείας τῶν Βυζαντινῶν σπουδῶν, τὸ ὁποῖον ἐπραγματεύθη τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀθηνῶν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Παρνασσοῦ ἐνώπιον πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου.

Ἡ ἵδρυσις τῶν προσκυνημάτων, ἡ καταστροφὴ αὐτῶν ὑπὸ τῶν Περσῶν καὶ ἡ ἀνακαίνισις ἐπὶ Ἡρακλείου, ἡ συνθήκη τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου μετὰ τοῦ Χαλίφου Ὀμὰρ Χαττάπ, ἡ καταστροφὴ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Τάφου ὑπὸ τοῦ Μπιαμριζζὰχ καὶ ἡ ἀνακαίνισις αὐτοῦ φροντίδι τῶν βασιλέων τοῦ Βυζαντίου, ἡ 88ὴς κυριαρχία τῶν σταυροφόρων, ἡ πρώτη ἐμφάνισις τῶν φραγκισκανῶν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ μεσοῦντος τοῦ ΙΔ´ αἰῶνος καὶ ὁ τρόπος τῆς εἰσχωρήσεως αὐτῶν εἰς τὰ προσκυνήματα, ἀπετέλεσαν τὴν προεισαγωγὴν εἰς τὸ κύριον θέμα, τὸ ὁποῖον ἦτο οἱ ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους, καθ᾿ ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς Τουρκοκρατίας, πρὸς σωτηρίαν τοῦ Παναγίου Τάφου ἐναντίον τοῦ Παπισμοῦ, ἀγωνιζομένου νὰ ἀφαιρέσῃ αὐτὸν καὶ τὰ ἄλλα προσκυνήματα ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων. «Δὲν εἶνε ὑπερβολικόν, εἶπε, νὰ λεχθῇ, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας ἀνὰ τὸ Ἔθνος ἡμῶν πρὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ μετ᾿ αὐτὴν ἔτι ἦτο τὸ ἁγιοταφιτικόν, ὅπως δὲν εἶνε ὑπερβολὴ νὰ προσθέσω ὅτι ὁ Ἅγιος Τάφος ὑπῆρξε δύναμις γενεσιουργὸς διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ δουλωθέντος Ἔθνους». Ὁ Σεβασμιώτατος ἀνέφερε τὰ κυριώτερα σημεῖα τοῦ προσκυνηματικοῦ ζητήματος ἀπὸ διεθνοῦς ἀπόψεως διὰ νὰ συναγάγῃ ὡς συμπέρασμα, ὅτι τὸ ὑπάρχον σήμερον ἐν τοῖς προσ-

ɩυνήμασι καθεστώς, ἀποτελοῦν ἀδιάκοπον συνέχειαν μακρῶν ἐτῶν ɩαὶ ἠσφαλισμένον διὰ διεθνῶν συνθηκῶν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀλ-.οιωθῇ πρὸς ὄφελος τοῦ καθολικισμοῦ, ὅπως ἐγνώσθη ὅτι ἀξιοῖ τὸ Βατικανόν. Ἀπὸ τῆς ἀξιώσεως ταύτης ἀφορμὴν λαβὼν ὁ Σεβ. Μητροτολίτης ἔφερε τὸν λόγον καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ἀξιώσεως τοῦ Βατικανοῦ :πὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας, τὴν ὁποίαν ἐχαρακτήρισεν ὡς παράλογον μὲν ɩαθ᾽ ἑαυτήν, ὡς καιρίως δὲ πλήττουσαν τὸ χριστιανικὸν καὶ ἐθνικὸν ɩἴσθημα τῶν Ἑλλήνων. «Ἡ ἀξίωσις, εἶπε, τοῦ Βατικανοῦ περὶ αὐ-ήσεως τῶν δικαιωμάτων του ἐν τοῖς προσκυνήμασι τῆς Παλαιστίνης, ὑναται νὰ θεωρηθῇ ὡς συνέχεια τῶν μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Λατίνων τερὶ τὸν Ἅγιον Τάφον μακρῶν ἀγώνων, ἀλλ᾽ αἱ δηλώσεις τοῦ Καρδιαλίου Γάσπαρη, ὅτι τὸ Βατικανὸν ζητεῖ διὰ τοὺς ἐν Ἀνατολῇ Καθο-.ικοὺς τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, ἀποτελεῖ ἀξίωσιν ἀνάξίαν τοῦ ἀνθρωτισμοῦ τοῦ αἰῶνός μας, ἀξίαν δὲ μόνων τῶν πρὸ τῆς ἁλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀντιλήψεων τῆς χριστιανικῆς Ρώμης, ἡ ὁποία ηρνεῖτο νὰ δώσῃ βοήθειαν εἰς τὸ χριστιανικὸν κράτος τῆς Ἀνατο-.ῆς ἐναντίον τῶν κοινῶν ἐχθρῶν, ἐὰν δὲν προηγηθῇ ἡ ὑποταγὴ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Πάπαν, ὅτε δὲ ἐξεβίασε τὴν ψευδο-ἕνωσιν τῆς Φλωρεντίας, ἀπέστειλε πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς πολιορκουμένης Κ/πό-εως δύο γαλέρας καὶ 40 στρατιώτας!» Ὁ Μητροπολίτης ἐξέφρασε ὴν λύπην του, διότι, καθ᾽ ἃς ἡμέρας παγκόσμιοι ἐκδηλοῦνται πόθοι :ρὸς συναδέλφωσιν Χριστιανικήν, τὸ Βατικανὸν κηρύττει νέον πό-εμον κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ γενικώτερον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλη-ίας. Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς δὲν δύναται, εἶπε, νὰ ἀντιπαρέλθῃ μετ᾽ διαφορίας ἀξίωσιν θίγουσαν τὴν ἱερωτέραν χορδὴν τῆς θρησκευτι-ῆς καὶ ἐθνικῆς του ὑποστάσεως καὶ ὑπομιμνήσκουσαν εἰς αὐτὸν λας τὰς συμφοράς, τὰς ὁποίας προὐξένησεν εἰς αὐτόν, καὶ ἐν τῷ αρελθόντι, ἡ ἐχθρικὴ αὕτη τῆς Ρώμης διάθεσις. Ἀπεναντίας δὲ ρατεῖ εὐγνώμονα σημείωσιν ἐπὶ τῶν ὅσων ἐν τῷ κύκλῳ τῶν Ἐκ-λησιῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἐνεργοῦνται πρὸς ἀπόδοιν τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς τοὺς δικαιούχους αὐτῆς.

ΑΡΑ ΓΕ ΝΑ ΕΧΑΘΗ;

Πολλοὶ ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν μας θὰ γνωρίζουν βεβαίως, ὅτι πρὸ ξηκονταετίας ὁ Τίσενδορφ, ἀνακαλύψας ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς Μο-ῆς τοῦ Σινᾶ τὸν περίφημον ἀρχαιότατον Κώδικα τῆς Ἁγ. Γραῆς καὶ ὑπεξαιρέσας αὐτόν, ἐχάρισεν ἔπειτα εἰς τὸν τσάρον τῆς ωσίας Ἀλέξανδρον τὸν Β´, ὅστις ἐναπέθηκε τὸ πολυτιμότατον οῦτο χειρόγραφον ἐν τῇ Δημοσίᾳ Αὐτοκρατορικῇ Βιβλιοθήκῃ τῆς ίετρουπόλεως, ὅπου τὸ ἐθαύμαζον οἱ ἐπιστήμονες τοῦ κόσμου. Καὶ ὁρα, μὲ τὴν μανίαν τῆς καταστροφῆς παντὸς τιμαλφοῦς, τὸ ὁποῖον

ὑπομιμνήσκει τὸ προμπολσεβικὸν καθεστώς, μὲ τὸν ἀφηνιασμὸν τῶν Μπολσεβίκων, συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου ἱδρύματα καὶ Βιβλιοθῆκαι μεταβάλλονται εἰς ἐρείπια καὶ εἰς τέφραν, ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος ἀγωνιᾷ νὰ μάθῃ ἂν διέφυγε τὸν κίνδυνον τοῦ ἀφανισμοῦ ὁ ἀνεκτίμητος οὗτος Σιναϊτικὸς κῶδιξ. Θὰ ἦτο πράγματι πολὺ τραγικόν, ἐάν, ὑπεξαιρεθεὶς ἐπὶ μόνῳ τῷ λόγῳ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας ἁπλοϊκῶν μοναχῶν διὰ τὸν ὑποτιθέμενον κίνδυνον ἀπωλείας, ἐχάνετο ἀκριβῶς ἐκεῖθεν, ὅπου ἐθεωρήθη διὰ παντὸς ἐξησφαλισμένη ἡ σωτηρία του.

ΗΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟΝ

Ἡ κατάπληξις, τὴν ὁποίαν προὐξένησαν αἱ πολύκροτοι δηλώσεις τοῦ Καρδιναλίου Γκασπάρη περὶ τῶν ἀξιώσεων τοῦ Βατικανοῦ ἐπὶ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὑπῆρξε τόσον μεγάλη καὶ παρά τισι τῶν κατολικῶν κύκλων ἐνταῦθά τε καὶ ἀλλαχοῦ διὰ τὸ καταφανῶς ἀστήρικτον τῶν ἐπιχειρημάτων, ὥστε δὲν ἐξεπλάγημεν ἰδόντες διαμαρτυρίας καὶ ἀπὸ μέρους κατολικῶν, καὶ πιθανολογίαν τινά, ὅτι ὁ Καρδινάλιος θὰ διαψεύσῃ τὰς δημοσιευθείσας δηλώσεις του. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀποτελεῖ ἀντικείμενον γενικῆς προσδοκίας, διότι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ φαντασθῇ καὶ ὁ ἄκρῳ μόνον τῷ δακτύλῳ τῆς ἱστορίας ἁψάμενος, ὅτι Ἱεράρχης τοιαύτης περιωπῆς διετύπωσε τοιαύτας δηλώσεις, μαρτυρούσας τόσην ἀντίφασιν πρὸς τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν καὶ τόσην ἔλλειψιν αἰσθήσεως τῆς πραγματικότητος.

Τοιαῦτα ἐπιχειρήματα, ὁποῖα τὰ ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος συνεντεύξει διατυπωθέντα, δὲν θὰ ἐτολμῶντο οὐδὲ περὶ τῶν ποτε ἀνὰ τὸν κόσμον διατελεσάντων ὑπὸ τὴν λατινικὴν κατοχὴν ναῶν. Ἐν ἐποχῇ, καθ' ἣν ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἀλήθεια κατέστη ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς συμπάρεδρος τῆς διπλωματίας καὶ οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου τόσον καλῶς ἐνόησαν ἀλλήλους ἐν ταῖς κοιναῖς θυσίαις, ἐν τῇ αὐτῇ σπονδῇ τῶν αἱμάτων, ἐν τῷ συντονισμῷ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων καὶ πόθων, καθ' ὃν χρόνον μελετᾶται ὁ τρόπος τῆς πραγματώσεως μιᾶς πανανθρωπίνης καὶ πανεκκλησιαστικῆς κοινωνίας καὶ ἀμοιβαίας συνεννοήσεως διὰ τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ἔργου τοῦ Χριστιανισμοῦ, θὰ ἦτο οὐ μόνον ἀνελπίστως παράχορδος ἡ ἀποχὴ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῆς θεοφιλοῦς ταύτης κινήσεως, ἀλλὰ καὶ θλιβερωτάτη μία τόσον ἐχθρικὴ στάσις πρὸς τὰ δίκαια καὶ τὰ νόμιμα μιᾶς Πρεσβυγενοῦς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία τόσον ἐδοκιμάσθη κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, ἀφοῦ μάλιστα κάλλιστα σύνοιδε τὸ Βατικανόν, ὅτι δι' οἱουδήποτε θορύβου δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σφετερισθῇ αὐτὴ ἡ ἰδία τὸν ναόν, περὶ τοῦ πραγματικοῦ κτήτορος τοῦ ὁποίου ἔχει συνείδησιν ὅλος ὁ κόσμος.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις. — Τῇ Δευτέρᾳ (1η) περὶ τὴν 4ην ἀπογευματινὴν συνῆλθον, τῇ προσκλήσει τοῦ Σ. Μητροπολίτου, εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως τὰ μέλη τῶν Φιλοπτώχων ἐνοριακῶν ταμείων, πρὸς τὰ ὁποῖα ὁ Σ. Μητροπολίτης ἀπηύθυνε συστάσεις πρὸς ἐπιτυχεστέραν διεξαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς ἀνακουφίσεως τῶν πτωχῶν κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Ἀπεφασίσθη δέ, ἵνα ἡ διανομὴ τῶν βοηθημάτων διενεργηθῇ ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου ἑκάστης ἐνορίας, συνοδευομένου ὑπὸ κυρίας, ἀντιπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος καὶ τοῦ Φιλοπτώχου τμήματος τῶν κυριῶν.

—Ἡ ἐνταῦθα διατρίβουσα Ἐκκλησιαστικὴ Ἀμερικ. Ἀποστολή, περιελθοῦσα τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς τε πόλεως καὶ τῶν περιχώρων καὶ λαβοῦσα τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἱ. Συνόδου εἰς τὴν γενομένην αὐτῇ ἐπίσημον πρόσκλησιν πρὸς συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ μέλλοντος νὰ συγκροτηθῇ ἐν Σικάγῳ Παγχριστιανικοῦ Συνεδρίου, ἀνεχώρησε τῷ παρελθόντι Σαββάτῳ κατευθυνομένη εἰς Σμύρνην, ὁπόθεν θὰ ἐπισκεφθῇ τὰς Ἐκκλησίας ΚΠόλεως, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων καὶ Ἀλεξανδρείας.

Ἐξ Ἀμερικῆς. — Γράμματα τῆς ἐν Ἀμερικῇ Συνοδικῆς Ἐπιτροπείας ἀναφέρουσιν, ὅτι, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν Βαλτιμόρῃ συγκροτήσεως τῆς δ΄ Συνόδου τῶν ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν τῆς ἐπαρχίας καὶ διοικήσεως Οὐάσιγκτων, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ αὐτόθι ἑδρεύοντος Ἐπισκόπου Μαριλάνδης ὁ Θεοφιλ. Συνοδικὸς Ἐπίτροπος Ἐπίσκοπος Ροδοστόλου κ. Ἀλέξανδρος καὶ μεταβὰς ἐκεῖσε, ἐγένετο δεκτὸς μετὰ πλείστων τιμῶν, παραχωρηθείσης αὐτῷ τιμητικῆς θέσεως κατὰ τὴν προτελεσθεῖσαν λειτουργίαν. Κατὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου ἡ Α. Θεοφιλία ἐξελέγη ἀντιπρόσωπος τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Δάρλιγκτων προεδρευομένου Τμήματος, τοῦ ἀποβλέποντος εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐν τῇ α΄ συνεδρίᾳ τοῦ Τμήματος τούτου ὁ Ἐπ. Δάρλιγκτων ὡμίλησε μετὰ θέρμης περὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολ. Ἐκκλησίας, συνηγόρησε δὲ ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν ὑπὲρ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου. Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ ἐλήφθησαν αἱ ἑξῆς ἀποφάσεις: α) νὰ γείνῃ ψήφισμα ὅπως ἡ Ἁγία Σοφία ἀποδοθῇ εἰς τὴν Ὀρθόδ. Ἀνατολ. Ἐκκλησίαν· β) ὅπως λυτρωθῇ ὁ ἀλύτρωτος Ἑλληνισμός· καὶ γ) ὅπως ἐκφρασθῇ ἡ συμπάθεια πρὸς τὴν δοκιμαζομένην Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας.

Ἐν τῇ δευτέρᾳ συνεδρίᾳ τοῦ Τμήματος ὡμίλησε πρὸς τοὺς συνέδρους ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ροδοστόλου, μετὰ λαμπρὰν εἰσήγησιν τοῦ Ἐπισκόπου Δάρλιγκτων, ἑρμηνεύσας τὰς συμπαθείας τῆς Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν καὶ τὴν προθυμίαν αὐτῆς ὅπως μετὰ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, τὴν εὐλόγως προσδοκωμένην κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας, πάσῃ δυνάμει συντελέσῃ, ἐλευθέρα ἤδη, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν ἄλλων, διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκ. Ροδοστόλου ὡμίλησεν ἐπ' ἴσης καὶ εἰς τὸ γυναικεῖον φιλανθρωπικὸν τμῆμα τῆς αὐτῆς Συνόδου περιγράψας ζωηρῶς τὴν ἐν Ἀνατολῇ κατάστασιν τῶν χριστιανῶν καὶ ἐξάρας τὰς ἀρετὰς καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τῆς ἀμερικανίδος γυναικός.

Ζωηραὶ ἐπιδοκιμασίαι ἐξεδηλώθησαν κατ' ἀμφοτέρας ταύτας τὰς ὁμιλίας τοῦ Συνοδ. Ἐπιτρόπου.

—Εἰδήσεις ἐκ Παρισίων ἀγγέλλουσιν, ὅτι ἀντιπρόσωποι τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἐκκλησιῶν καὶ Ἰσραηλιτικῶν κοινοτήτων συνεκρότησαν ἐν Ν. Ὑόρκῃ συνέλευσιν, ἥτις τηλεγραφικῶς συνεχάρη τῷ κ. Βενιζέλῳ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας, ἐκφράζουσα τὴν μεγάλην αὐτῆς χαρὰν «διὰ τὴν προσεχῆ περίοδον δράσεως τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος». Ἐπίσης ἀπηύθυνε τηλεγράφημα πρὸς τὸν κ. Οὐΐλσων περιλαμβάνον ταῦτα:

«Δεδομένου ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων ὑπῆρξεν ἡ κυρία πηγὴ τοῦ πολιτισμοῦ ἐν Ἀνατολῇ, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἐπι αἰῶνας ἠγωνισθη κατὰ τῆς Μουσουλμανικῆς ἐπιρροῆς, καὶ ὅτι ἡ Ἁγία Σοφια ὑπῆρξε καὶ εἶνε ἐν Ἀνατολῇ τὸ σύμβολον τῆς Χριστιανικῆς λατρείας καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἑνότητος, ψηφίζομεν τὰ ἑξῆς:

»Θεωροῦντες τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Βενιζέλου ὑποβληθὲν εἰς τὴν Διάσκεψιν ὑπόμνημα ὡς ἐκδήλωσιν συντηρητικὴν καὶ μετριοπαθῆ τῶν ἀξιώσεων τῆς Ἑλλάδος·

»Πιστεύοντες ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία εἶνε ἀξία ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ εἶνε ἀνταξία τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συνεργασίας ὅλων τῶν Χριστιανῶν τῶν πιστευόντων εἰς τὸ Εὐαγγέλιον

»Ἀποφασίζομεν διὰ τοῦ παρόντος ψηφίσματος τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἁγίας Σοφίας εἰς τοὺς πραγματικοὺς αὐτῆς κυρίους καὶ ζητοῦμεν, ὅπως προστεθῇ εἰς τὸ σχέδιον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν ὅρος ἐγγυώμενος τὴν πλήρη θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν».

ΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ, ἡ Διαχείρισις τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» παρακαλεῖ θερμῶς τοὺς ἀξιοτίμους συνδρομητὰς ὅπως μὴ ἀναβάλωσιν ἐπὶ πλέον τὴ καταβολὴν τῆς συνδρομῆς των.

*

Παρὰ τὴν μεγίστην ὕψωσιν τῶν τιμῶν τοῦ χάρτου καὶ τῶν τυπωτικῶν, ἡ συνδρομὴ τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» παρέμεινεν ἡ αὐτή, καὶ ἦτο οὕτω τὸ εὐθηνότερον ἐξ ὅλων τῶν περιοδικῶν, διότι ἀποβλέπει εἰς μόνην τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν ἀναγνωστῶν του. Ἐντὸς ὀλίγου ὁ ὄγκος τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος» θὰ αὐξηθῇ μέχρι διπλασιασμοῦ, δίκαιον δὲ θὰ ἦτο, ἑπομένως, νὰ αὐξηθῇ ἀναλόγως καὶ ἡ συνδρομή του. Ἐν τούτοις, χάριν τοῦ αὐτοῦ σκοποῦ, αὐξάνεται μόνον εἰς 15 δραχμὰς διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι, καὶ εἰς δραχ. 20 διὰ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ συνδρομητάς.

*

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ἀντιπρόσωπος τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» εἶνε ὁ «Ἐθνικὸς Κῆρυξ» τῆς Νέας Ὑόρκης. Παρακαλοῦνται, ἑπομένως, οἱ ἐν Ἀμερικῇ θέλοντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ εἰς τὸν «Ἐκκλησ. Κήρυκα», ὅπως εἴτε διὰ τὴν καταβολὴν τῆς συνδρομῆς των, εἴτε δι' αἴτησιν ἀποστολῆς φύλλων τοῦ «Ε. Κ». ἀπευθύνωνται πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος», ἥτις καὶ δικαιοῦται ἀνθ' ἡμῶν νὰ ἐκδίδῃ τὰς πρὸς εἴσπραξιν ἀποδείξεις.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ «Ἐθνικοῦ Κήρυκος» εἶνε: **«National Herald» 138—140 W. 26th St. New York City.**

Ἀριθ. Πρωτ. 386 / Διεκπ. 7,249 *Ἐν Ἀθήναις τῇ 6 Μαρτίου 1919*

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Ἱερόθεος Σακελλαρίου, Ἱερομόναχος τῆς ἐν Καλαυρίᾳ Ἰ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τῆς Ἐπισκοπῆς Ὕδρας καὶ Σπετσῶν, κάτοικος τῆς Μονῆς ταύτης, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας, προσκαλεῖται, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον τετάρτην καὶ ὥραν 9 π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ Α'. Γραμματέως τῆς Ἰ. Συνόδου, ὅπως ἀνακριθῇ ὡς κατηγορούμενος ἐπὶ ἐγκαταλείψει τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας του, ἀπαγωγῇ γυναικὸς κλπ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Κῆρυξ».

Συνοδικῇ ἐντολῇ
Ὁ Α'. Γραμματεὺς
(τ. σ.) *Ἀρχιμ.* ***Ἀλέξ. Παπαδόπουλος***

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15,
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Γραμματεύς: Δρ ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΠΟΛΑΚΗΣ

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὥρα ἐντεύξεων 5—6. μ. μ.

Ἀπευθυντέον: Ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν Σύνταξιν: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος».— Δι' ἐμβάσματα συνδρομῶν καὶ ἀποστολὴν τοῦ φύλλου: Πρὸς τὴν Διαχείρισιν τοῦ «Ἐκκλ. Κήρυκος»